

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Цветан Недков

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ с единствен кандидат доц. д-р Елена Димитрова Тренчева по професионално направление 8.4 - „Театрално и филмово изкуство“ и научна специалност „Кинознание, киноизкуства и телевизия“ (филмов и телевизионен дизайн), обнародван в ДВ, бр. 95 от 14. 11. 2023г.

1. Приемам за изпълнени законовите условия за участие в обявения от НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ конкурс за заемане на академичната длъжност професор
2. Приемам самооценката за научните и творческите приноси на доц. д-р Елена Тренчева

Доц. д-р Елена Тренчева е един от най-сериозно доказалите се преподаватели в академичния състав на НАТФИЗ. Работата ѝ по важни учебни програми в Академията, международното ѝ присъствие и практическата ѝ работа като филмов художник са сериозна основа, върху която да се изгради една академична кариера.

Тя е част от преподавателския екип в НАТФИЗ още от 2008 г. По-малко от 10 години след това, през 2017 г., заема академичната длъжност „доцент“ по „Екранен дизайн и костюмография“ с монографичния труд „Отвъд каноничното или достоверността на костюма в историческия филм“.

Успехите на доц. Тренчева не се ограничават само в България, тя е академичен преподавател и постдокторант в Аалто университет, Финландия, където е лектор в магистърски програми.

Практическите ѝ познания от дейността ѝ като активен кино художник и костюмограф са значим принос в преподавателската ѝ дейност в специалност „Филмов и телевизионен дизайн“.

Доцент Тренчева е член на професионални и научни организации като Nordic Studies scholarly interest group, Society for Cinema and Media Studies, Interaction Design Foundation и Production Designers Collective.

За кандидатурата си за академична длъжност „професор“ доц. Тренчева е представила четири авторски филма: „Блаженият“, „Чувство за непоносимост“, „Седемнадесет“ и „Сенки“, демонстриращи широката гама от изразни средства, похвати и стилистика, характерни за нейната работа като художник и костюмограф в киното. Подбрани са жанрово различни филми, за да бъде показан различният подход към цялостния дизайн и визуалните решения.

Хабилитационните филми „XVII“ и „Сенки“ показват как дори в късометражното кино трябва да се разчита не само на сгъстената до крайно напрежение драматургична линия, но и на единството между екранните изразни средства, обединени от динамична връзка. Множеството им награди впоследствие показват, че когато художникът работи в непрекъсната връзка с режисьора и оператора от първия ден на подготовката, резултатът е единство на художественото послание и визията – основна характеристика на доброто кино. Естетичната хомогенизирана визия на двата късометражни филма е пример за блестящ професионализъм.

Изследванията на доц. Тренчева върху историческите възстановки в документалното кино, приложени и на практика в хабилитационния филм „Чувство за непоносимост“ с режисьор Боя Харизанова и сценарист Дочо Боджаков, засяга тема, която тепърва ще бъде във фокуса на научните анализи в областта на документалното кино, което досега, особено в България, се придържа към максимата „по-малко възстановки, повече хроника“, която е далеч от световните тенденции.

Представените научни разработки, публикувани в престижни издания за кино и изкуство, са приноси на световно ниво. В тях доц. Тренчева изследва функцията на екранния костюм при изграждане на драматургично достоверни

образи в киното. Интересното е, че тя разширява обсега на търсенията си извън визията сама по себе си, като включва анализи върху връзката между пространство и звук – само по себе си приносна идея, отваряща възможност за много бъдещи изследвания.

Приносна е и разработената от нея учебна програма „Дизайн за интерактивни аудиовизуални продукти“, в която се разкриват перспективите, осигурени от високите технологии – виртуална реалност, изкуствен интелект, които все по-сериозно навлизат в света на киното. Това е сериозен принос към осъвременяване на учебното съдържание в НАТФИЗ и поставя основи за бъдещо развитие в тази посока едновременно с бързината на развитието на технологиите, която сякаш винаги изпреварва образователните процеси.

Доц. Елена Тренчева развива и сериозна международна дейност с високо ниво на престиж като ръководител за България и член на управителния съвет на международните проекти *FilmEU+* (2023-2027), финансиран през програма Erasmus+, и *WIRE* (2024-2029).

Работата на доц. д-р Елена Тренчева е приносна и допринася за развитието на филмовото и телевизионното изкуство у нас.

Общата ми оценка по критериите и показателите за учебната, творческата и научноизследователската дейност показва, че доц. д-р Елена Димитрова Тренчева отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 8.4 - „Театрално и филмово изкуство“ и научна специалност „Кинознание, киноизкуство и телевизия (филмов и телевизионен дизайн)“ и ми дават основание да препоръчам на уважаемото жури да ѝ бъде присъдено научното звание „професор“.

12. 03. 2024 г.
гр. София

проф. д-р Цветан Недков: